

VOORTGANGSRAPPORTAGE

Provinciaal Uitvoeringsprogramma Bodemconvenant (PUB) 2016-2020

Versie: september 2018

Periode: september 2017- september 2018

1. Inleiding

Het Provinciaal Uitvoeringsprogramma Bodemconvenant (PUB) 2016-2020 is op 1 maart 2016 door Gedeputeerde Staten van Utrecht vastgesteld. Het biedt een overzicht van onze activiteiten ten aanzien van bodem en ondergrond voor de periode 2016 tot en met 2020. In deze periode wordt aan de uitwerking van het landelijke 'Convenant bodem en ondergrond 2016-2020' gewerkt. Het PUB is in principe het laatste programma met betrekking tot bodemsanering en daarom is er een extra ambitie op het gebied van bodemsanering in geformuleerd.

In het PUB is opgenomen dat verantwoording van onze werkzaamheden jaarlijks zal plaatsvinden. De verantwoording zal in de eerste helft van het jaar aan provinciale staten worden aangeboden en betreft dan de werkzaamheden van het voorgaande jaar. Deze verantwoording zal na instemming door Gedeputeerde Staten als monitoringsrapportage aan het ministerie van I&M worden aangeleverd. Omdat wij afhankelijk zijn van de monitoringsformaten van I&M en deze pas in de zomermaanden worden aangeleverd kunnen wij de voortgangsrapportage pas in september aan het College van Gedeputeerde Staten aanleveren.

2. PUB algemeen

Het landelijke Bodemconvenant bevat doelstellingen voor het saneren, beheren en gebruiken van de bodem en de ondergrond. Met de uitvoering van het PUB willen we eind 2020 de volgende doelen hebben bereikt:

- we zorgen er voor dat de risico's van de resterende 65 spoedlocaties bodemverontreiniging zijn beheerst of weggenomen;
- we zetten ons er voor in dat gebiedsgericht beheer wordt gerealiseerd in die gebieden waar de grondwaterkwaliteit als gevolg van de aanwezigheid van grondwaterverontreinigingen knellend is voor de regionale functie of ambitie (drinkwaterwinningen, stedelijk gebied).

Verder besteden we in het PUB onder meer aandacht aan de volgende onderwerpen uit het convenant: de aanpak van diffuse verontreinigingen; nazorg; het beheer van voormalige stortplaatsen en informatiebeheer.

De doelstellingen uit het convenant zijn tevens opgenomen in het vastgestelde Bodem-, Water- en Milieuplan (BWM-plan), waarin het geleidelijk verbeteren van de algehele grond- en grondwaterkwaliteit als hoofddoelstelling is opgenomen. Het PUB sluit op deze doelstelling aan.

Voor de realisering van de doelen hebben wij in totaal 13,72 miljoen euro beschikbaar voor de periode 2016-2020 beschikbaar. Dit is grotendeels Rijks gefinancierd (uitzondering zijn doorgeschoven ISV-gelden).

Projectenstoplicht Voortgang Voor uitgebreide toelichting per onderwerp zie hierna onder hoofdstuk 3.

LEGENDA						
Status	Opdracht	Doel	Tijd	Geld	Bemensing	Risico's
☺ Op orde	Goed gekeurd	Loopt volgens projectplan	Loopt volgens projectplan	Volgens begroting Of met minder middelen gerealiseerd	Loopt volgens plan	Onder controle
☹ Op te vangen	Gereed, nog niet goed gekeurd	Doel haalbaar met meer geld/tijd	Tussenmijlpalen vertraagd, eindmijlpaal op tijd	Tekort op te vangen met aanvullende maatregelen	Bepaalde kwaliteit/ kwantiteit op te vangen met aanvullende maatregelen	Op te vangen met beheersmaatregelen
☹ Escaleren	Nog niet aanwezig	Doel behoeft bijstelling	Einde project vertraagt	> 10% afwijking (meerkosten) van begroting.	Kwaliteit/kwantiteit niet op orde	Doel in gevaar, ondanks beheersmaatregelen

		Opdracht	Doel	Tijd	Geld	Bemensing	Risico's	Toelichting
I	AANPAK SPOEDLOCATIES							
	A KRW spoedlocaties (signaleringslijst)	😊	😊	😊	😊	😊	😊	
	B Uitvoeringslocaties Provincie	😊	😊	😊	😊	😊	😊	
	Mastwijkerdijk nabij 96 Montfoort							Afgerond, monitoring loopt
	Kat Emaille De Beaufortlaan 24							Afgerond
	Monnickenbosch Soestduinen							Afgerond
	Holle Bilt 6 De Bilt							Uitvoering wordt voortgezet door Vitens met bijdrage van Provincie
	DRAVO Bunnik							Afgerond
	Woudenbergseweg 68 Maarsbergen							Loopt
	Zandpad achterterrein Maarssen							Loopt
	Oeverweg 4-6 Montfoort							Loopt
	Oude Postweg 8A Austerlitz							Loopt
	C Aanpak spoedlocaties door derden	😊	😊	😊	😊	😊	😊	Er is 1 spoedlocatie die nog niet voldoende is onderzocht en sanering nog niet in uitvoering. Is een locatie van Defensie. Overleg loopt.
II	GEBIEDSGERICHT GRONDWATERBEHEER (GGB)	😊	😊	😊	😊	😊	😊	
a	behoefte verkenning							Woerden heeft een GGB verkenning gedaan. Uitwerking vindt in tweede helft 2018 plaats
b	GGB in uitvoering							Begroot voor 2019-2020
c	GGB gemeenten							
d	inventarisatie oranje gebieden							Is mee gestart.
III	DIFFUSE VERONTREINIGING							
a	inventariserend onderzoek	😊	😊	😊	😊	😊	😊	Loodkaart gereed.
b	beleidsvorming							Handelingskader wordt momenteel opgesteld. Provincie voert onderzoek uit naar loodverontreiniging op kinderspeelplaatsen.
c	communicatie							Communicatiestrategie wordt opgesteld. Er is een QenA opgesteld voor vragen die leven voordat er een beleidskader is.
d	opstellen subsidie							Voorzien in 2018
IV	VOORMALIGE STORTPLAATSEN							
a	vangnet							Sanering stortplaatsen De Hel/Blauwe Hel gaan dit jaar in uitvoering. We monitoren het grondwater onder een aantal stortplaatsen
b	afronding NAVOS	😊	😊	😊	😊	😊	😊	De overdracht van het beheer van voormalige stortplaatsen aan gemeenten wordt gedaan binnen het project 'Warme Overdracht onder de Omgevingswet'.

		Opdracht	Doel	Tijd	Geld	Bemensing	Risico's	Toelichting
c	communicatie NAVOS							
d	beheer en overdracht							Overdracht gemeenten gepland 2020
V	SUBSIDIE BODEMSANERING	😊	😊	😞	😊	😊	😊	Er is een onderbesteding. Er zijn nog weinig spoedlocaties en de meeste zijn in uitvoering. Wij gaan in 2018 kijken in hoeverre wij de reikwijdte van de regeling kunnen verleggen. Ook zal er nog gekeken worden of middelen overgeheveld moeten/kunnen worden naar een subsidieregeling voor de aanpak van diffuus loodverontreinigingen.
a	gemeenten							
b	particulieren							
c	bedrijvenregeling							
d	diffuse spoed							
VI	OMGEVINGSWET							
a	overdracht aan gemeenten	😊	😊	😊	😊	😊	😊	Gemeenten worden bevoegd gezag voor bodemtaken onder de Omgevingswet. Werkgroep geformeerd met deelnemers van PU, RUD, OdrU, Amersfoort, Veenendaal en Zeist. Medio 2017-2018 diverse bijeenkomsten geweest met alle stakeholders over wat dit gaat betekenen ten aanzien van taken, samenwerking enz. In de pilot Rhenen wordt verder uitgewerkt wat de overdracht van taken concreet gaat betekenen (op gebied van beleid, uitvoeren van taken en overdracht van digitale informatie)
VII	INFORMATIEBEHEER	😊	😊	😊	😊	😊		
a	regierol							A.d.h.v. pilot Woerden is door Provincie en RUD een plan van aanpak gemaakt voor 2018. OdrU neemt ook deel aan de planvorming. Doelstelling is 1 bodeminformatiesysteem voor de provincie Utrecht (koppelen provinciale en gemeentelijke Bissen)
b	actualisering databeheer							Actualisering is gestart in de pilot Rhenen. Binnen deze pilot wordt ook het ambitieniveau verkend: hoe ver ga je met het op terugwerkende kracht actualiseren.
VIII	NAZORG							
a	afbouw en overdracht	😊	😊	😊	😊	😊	😊	Er is gestart met een project om nazorglocaties te identificeren en af te bouwen.
b	Dagra Bunschoten	😊	😊	😊	😊	😊	😊	Loopt
IX	NIEUWE BEDREIGINGEN							
a	regierol	😊	😊	😊	😊	😊	😊	Er wordt samen met RUD en OdrU een plan van aanpak opgesteld naar onderzoek en opstellen van een handelingskader van nieuwe stoffen

		Opdracht	Doel	Tijd	Geld	Bemensing	Risico's	Toelichting
								zoals PFAS . Ook landelijk wordt hier veel aandacht aan gegeven. Er is een samenwerkingsovereenkomst met Vitens afgesloten met aandacht voor diffuse verontreinigingen (zoals medicijnresten, meststoffen en nieuwe stoffen). Ook vindt er afstemming plaats met de Waterschappen.
b		onderzoek en sanering						We gaan inventariseren op hoeveel locaties er met PFAS achtige stoffen is gewerkt.
X	ONDERGROND							
a		BOOG: deelname IPO Bodem	😊	😊	😊	😊	😊	Met Rijk, IPO, VNG en UvW nadere uitwerking van duurzaam beheer ondergrond.
b		Structuurvisie Ondergrond						
c		KRW / FLO						Momenteel zijn wij als Provincie, als pilot, betrokken bij bijeenkomsten onder het bodemconvenant om te bekijken of Nederland nog KRW-proof is als de Wet Bodembescherming komt te vervallen.
XI	WATERBODEMS							
a		regierol	😊	😊	😊	😊	😊	Er is een bedrag van € 3,2 mln toegekend voor aanpak van het Slijk. Deze sanering is in uitvoering. Overgebleven budget voor de sanering van de Vecht wordt aangewend voor de sanering van de slotgracht van Slot Zuylen. Het overige overgebleven budget (400.000) zal vrijvallen tbv de algemene middelen.
XII	MONITORING PROGRAMMA		😊	😊	😊	😊	😊	
a		interne monitoring						In september/oktober worden GS en PS geïnformeerd over de voortgang.
b		monitoren financiën						3x per jaar verantwoording aan opdrachtgever en afdelingscontroleur
c		communicatie						
d		rapportage I&M						1 oktober 2018

Onderstaand worden per onderwerp de uitgevoerde werkzaamheden en behaalde doelstellingen besproken voor de periode 2016-medio 2017. Indien er financiële afwijkingen zijn worden deze besproken.

3. Voortgang projecten

3.1 Omgevingswet

Doelstelling PUB

Met de Omgevingswet (Ow) (en Rijks Structuurvisie Ondergrond) ontstaat een nieuwe situatie met invloed op het provinciale beleid voor bodem en ondergrond. Met de Omgevingswet (inwerkingtreding op zijn vroegst begin 2020) gaan veel taken en bevoegdheden vanuit de huidige Wet bodembescherming (Wbb) over van provincie naar gemeenten, behoudens wat onder het overgangsrecht valt.

Onder de huidige Wbb worden spoedlocaties – dat wil zeggen locaties met risico's voor mens, plant en dier- aangepakt. Wat resteert aan verontreinigingen moet- indien nodig- bij ruimtelijke dynamiek worden aangepakt. De gemeente wordt verantwoordelijk voor de aanpak van verontreinigingen in de vaste bodem. De provincie blijft de hoeder van het grondwater als onderdeel van het bodem- en watersysteem ten behoeve van KRW en GWR, drinkwater, via een verplicht regionaal waterprogramma. Samenwerking tussen de verschillende overheden is essentieel in de omgevingswet.

Tussen provincie en gemeenten moet een 'warme overdracht' plaatsvinden om alles straks goed te laten verlopen. De provincie en gemeenten moeten komen tot gezamenlijke grondwater opgaves en ambities. Omdat de RUD Utrecht en de ODRU de uitvoeringsdiensten zijn van de gemeenten krijgen deze als vanzelfsprekend te maken met de gevolgen van de Ow.

Gerealiseerd

De meeste activiteiten die wij uitvoeren binnen het PUB betreffen het afronden en vervolgens overdragen (feitelijk of de kennis over verontreinigingen) aan gemeenten met het oog op de Ow. Om gemeenten goed voorbereid te laten zijn op de taken die op hun afkomen hebben wij een aantal activiteiten uitgevoerd die zich met name richten op:

- Inventariseren wat moet worden overgedragen en waar gemeenten behoefte aan hebben;
- Bewustwording bij gemeenten wat er op hen afkomt.

Concreet hebben wij de volgende acties uitgevoerd

- Oprichten van een **structureel overleg** tussen Provincie Utrecht, de uitvoeringsdiensten ODRU en de RUD en de gemeenten Amersfoort, Veenendaal en Zeist. Dit overleg geeft richting aan de verwachtingen en van wensen m.b.t. de warme overdracht;
- **Inventarisatie verwachtingen en wensen van gemeenten.** Om beeld te krijgen wat de wensen en de verwachtingen zijn met betrekking tot de warme overdracht van bodem en grondwater zaken bij de gemeenten vinden er gesprekken plaats met een bodemmedewerker(s)/ managers van de betreffende gemeente;
- **Informatiebijeenkomsten.** De doelgroepen zijn de uitvoeringsdiensten ODRU en de RUD en alle gemeenten binnen de provincie Utrecht. Doel van de bijeenkomsten is om gemeenten bewust te maken welke rol zij straks krijgen ten aanzien van resterende verontreinigingen en hoe we de overdracht feitelijk gaan vormgeven;
- **Netwerk gemeenten, omgevingsdiensten.** Via het platform Pleio is een digitaal discussieplatform aangemaakt met inmiddels 40 deelnemers (Provinciedekkend aantal). Doel van deze besloten groep is om een netwerk te vormen tussen gemeenten, omgevingsdiensten en de provincie Utrecht. In de groep worden bijeenkomsten aangekondigd, presentaties en ontwerp-wetteksten en landelijke discussienotities. Ook is er een mogelijkheid tot discussie of vragen te stellen;
- Uitvoeren van diverse **Pilots**;
- Beleidsverkenning Bodem en grondwaterkwaliteit (zie hierna onder GGB) is uitgevoerd.

Prognose voor dit project

Voor 2016-2017 zijn geen uren geraamd. Voor de programmaperiode tot 2020 is er 200.000 euro aan apparaatskosten begroot. Deze uren zijn dus naar voren gehaald. Prognose is dat er meer uren worden besteed. Binnen het programma zijn er op andere projecten minder uren nodig om resultaten te bereiken dus kunnen we deze uren besteden aan het project Warme Overdracht.

3.2 Spoedlocaties

Doelstelling PUB

Spoedlocaties zijn locaties waar als gevolg van de aanwezigheid van bodemverontreiniging sprake is van risico's voor mens en/of milieu.

- Eind 2016 is voor alle spoedlocaties een beschikking ernst en spoedeisendheid, als bedoeld in de Wet bodembescherming (Wbb), genomen of de locatie is afgevalen als spoedlocatie.
- Eind 2016 zijn de humane risico's (risico's voor de mens) gesaneerd en/of minimaal beheerst.
- Eind 2020 zijn de ecologische en/of verspreidingsrisico's gesaneerd en/of minimaal beheerst.

De voortgang is als volgt:

- Er is een reductie van 37% in het aantal spoedlocaties gerealiseerd (van 65 naar 41 spoedlocaties);
- Het aandeel spoedlocaties waar een sanering wordt of is uitgevoerd om de risico's weg te nemen is gestegen van 46% naar 80%.

Er is op de resterende spoedlocaties geen sprake meer van risico's voor de mens (humane risico's). De geboekte voortgang is bereikt door een goede samenwerking tussen de provincie Utrecht en de Regionale Uitvoeringsdienst Utrecht (RUD) die door de provincie gemandateerd is voor de bevoegd gezag-taken Wet bodembescherming. De RUD heeft hier in 2016 en 2017 een meerwerkopdracht voor gekregen om extra inzet op de spoedlocaties te kunnen uitvoeren.

Spoedlocaties die de Provincie saneert

Deze projecten liggen op schema. Het gaat om:

▪ Mastwijkerdijk nabij 96 Montfoort	afgerond
▪ Kat Emaïlle De Beaufortlaan 24 Soest e.o.	medio 2017 afgerond
▪ Dravo Bunnik	medio 2017 afgerond
▪ Zandpad achterterrein Maarsssen	bronsanering onlangs afgerond, monitoring grondwater
▪ Monnickenbosch Soestduinen	2016 afgerond
▪ Holle Bilt 6 De Bilt	sanering in uitvoering
▪ Woudenbergseweg 68 Maarsbergen	sanering in uitvoering
▪ Oeverweg 4-6 Montfoort	sanering in uitvoering
▪ Oude Postweg 8A Austerlitz	sanering in uitvoering

Spoedlocaties die belemmering vormen voor halen KaderRichtlijn Water

In het kader van de samenwerkingsovereenkomst met Vitens zijn wij voor het grootste deel van het grondgebied van de Provincie Utrecht een tweede check aan het doen tav grondwaterverontreinigingen die een bedreiging (kunnen) vormen voor de drinkwaterwinningen met het oog op het behalen van de KRW doelstellingen.

Prognose voor dit project

Verwachting is dat binnen de looptijd van het PUB en binnen het geraamde budget alle spoedsaneringen gesaneerd of beheerst zijn. Indien de locaties worden uitgevoerd door de Provincie zullen zij worden overgedragen aan een nazorgorganisatie. Zie hierna onder nazorg. De kosten van sanering van de Oude Postweg valt door voordelige aanbesteding lager uit.

3.3 Gebiedsgericht grondwaterbeheer

Doelstelling PUB

Onze provinciale ambitie is het streven naar een grondwaterkwaliteit, die geschikt is voor een duurzame, gezonde en veilige leefomgeving. Dit betekent dat de kwaliteit dient aan te sluiten bij de regionale en/of lokale functies en ambities van het grondwater. Gebiedsgericht grondwaterbeheer van grondwaterverontreinigingen draagt bij aan deze ambitie. Wij zullen ons er voor inzetten dat gebiedsgericht beheer in deze programmaperiode wordt gerealiseerd in die gebieden waar de kwaliteit als gevolg van de aanwezigheid van grondwaterverontreinigingen knellend is voor de regionale functie of ambitie.

Door middel van communicatie, beschikbaar stellen van kennis en financieringsmogelijkheden zetten we ons sterk in om GGB te stimuleren.

Gerealiseerd

De gemeente Woerden heeft inmiddels het voornemen om GGB te gaan toepassen. Wij ondersteunen de gemeente bij de implementatie daarvan en hebben een subsidie verleend t.b.v. behoefteverkenning voor GGB in het stedelijk gebied en nabij de drinkwaterwinning.

Met de stad Utrecht hebben wij overleg om te kijken hoe hun gebiedsaanpak ten aanzien van het grondwater onder de Omgevingswet kan worden uitgevoerd.

Het wegvallen van de Wbb levert een aantal vraagtekens op. Hoe gaat de provincie Utrecht na inwerkingtreding van de Ow haar historisch grondwaterverontreinigingen beheren en welke inspanningen wil zij hiervoor nemen en wat verwacht/verlangt de provincie van gemeenten/terreinbezitters/ initiatiefnemers op het moment dat grondsanerungen en/of onttrekkingen plaats gaan vinden?

In 2017/2018 hebben wij met alle stakeholders (gemeenten, omgevingsdiensten, drinkwatermaatschappijen, waterschappen, natuurbeheerders, bedrijfsleven) ter voorbereiding op de inwerkingtreding van de Omgevingswet een beleidsverkenning Bodem uitgevoerd. Uit de beleidsverkenning is naar voren gekomen dat beschermen van bodem en ondergrond een gezamenlijke verantwoordelijkheid is van alle partijen. Provincie zal zich met name gaan richten op bescherming van het grondwater. Wij zullen dit gebiedsgericht gaan aanpakken en in samenwerking met alle partijen. Deze gebiedsaanpak zal verder worden uitgewerkt in een op te stellen Transitieagenda die eind 2018 gereed is.

Prognose voor dit project

Doelen 2016-2020 worden behaald binnen budget.

3.4 Diffuse verontreiniging

Doelstelling PUB

Veel binnensteden en het toemaakdegebied zijn diffuus verontreinigd met Lood. Blootstelling (door het inslikken van met lood verontreinigde grond) kan met name bij jonge kinderen tot 6 jaar leiden tot negatieve effecten op het leervermogen. Uit verschenen rapporten van de GGD en het RIVM blijkt dat er nieuwe inzichten zijn rond de gezondheidsrisico's bij blootstelling aan lood in de bodem. Hieruit blijkt dat ook bij gehalten onder de landelijk vastgestelde norm er risico's aanwezig kunnen zijn. Het ministerie heeft aangegeven dat zij vooralsnog de interventiewaarden niet gaat aanpassen. Zij pleit voor lokaal maatwerk per gebied onder de Omgevingswet. Het convenant geeft aan dat door het zoveel mogelijk voorschrijven van gebruiksadviezen (zoals handen wassen na spelen) de risico's moeten worden voorkomen. Eén van de landelijk gevoerde discussiepunten is: wanneer voldoen gebruiksadviezen nog en wanneer moet er daadwerkelijk worden gesaneerd? Uit de landelijke discussie en o.b.v. juridisch advies blijkt dat de diffuse bodemverontreiniging niet goed past in de huidige gevalsaanpak van de Wbb, het veel onderzoeksinspanningen met zich meebrengt om het verhoogde loodgehalte te identificeren in o.a. de oude binnensteden én de omvang van het areaal te groot is om zonder meer te saneren.

Al eerder heeft de provincie Utrecht samen met Zuid-Holland beleid ontwikkeld voor het omgaan met verontreinigde grond in het veenweidegebied (Toemaakdek). De nieuwe inzichten vragen echter om meer acties en maatregelen. Daarbij werken wij op landelijke en regionale schaal nauw samen met andere betrokken overheden en instanties.

Gerealiseerd

In opdracht van de provincie Utrecht heeft een adviesbureau deze gebieden in beeld gebracht. Er is een kaart opgesteld met aandachtsgebieden, waar een verhoogde kans is op de aanwezigheid van gezondheidsrisico's als gevolg van diffuus bodemlood. De meest gevoelige plaatsen zijn kinderspeelplaatsen en (moes)tuinen. Gezien de overeenkomsten in dit vraagstuk met de provincies Noord- en Zuid-Holland ontwikkelen wij met deze provincies een gezamenlijke beleidslijn voor diffuus lood. Daarnaast hebben wij een gezamenlijke communicatiestrategie ontwikkeld waarin ook de omgevingsdiensten en de 10 betrokken gemeenten in onze provincie een actieve rol spelen. Momenteel worden voorbereidingen getroffen voor bodemonderzoek ter plaatse van kinderspeelplaatsen in de aandachtsgebieden. Hiermee wordt vastgesteld of er op die kinderspeelplaatsen sprake is van blootstelling als gevolg van diffuus lood en of maatregelen noodzakelijk zijn. Wij verwachten dit onderzoek eind 2018 te hebben afgerond.

Prognose voor dit project

Doelen 2016-2020 worden behaald. Indien blijkt of afgesproken wordt dat er in veel gebieden niet kan worden volstaan met gebruiksadviezen maar dat daadwerkelijk fysieke maatregelen moet worden getroffen, dan volstaat het gereserveerde budget (€ 500.000,= voor deze programmaperiode) niet.

3.5 Voormalige stortplaatsen

Doelstelling PUB

Het Convenant Bodem geeft aan dat onderzocht moet worden, mede op basis van praktijkervaringen, op welke wijze voormalige stortplaatsen zo efficiënt mogelijk kunnen worden beheerd.

Uiterlijk in 2016 is onderzocht hoe kan worden bereikt dat het bestaand beleid van provincies en gemeenten voor het beheer van voormalige stortplaatsen ook na de inwerkingtreding van de Omgevingswet geborgd blijft. Zij zullen in hun onderzoek ook aandacht besteden aan de verantwoordelijkheid voor beheer en aan het beleid ten aanzien van (het stimuleren van) herontwikkeling en gebiedsontwikkeling.

Gerealiseerd

- a. Er zijn 97 voormalige stortplaatsen onderzocht. Voor alle locaties is óf een beschikking door de RUD afgegeven of middels een brief zijn eigenaren op de hoogte gesteld van de verontreiniging en gebruiksbeperkingen. Op slechts 1 locatie is er sprake van ecologische risico's. Voor de overige locaties gelden geen risico's.
- b. Bij de voormalige stortplaats t.b.v. de Blauwe Hel in Veenendaal vindt in opdracht van de Provincie onderzoek en sanering plaats t.b.v. de voorgenomen natuurontwikkeling.
- c. T.b.v. de nieuwe Omgevingswet zullen stortplaatsen aan de gemeenten worden overgedragen. Wij zullen gemeenten actief informeren over de aanwezige stortplaatsen incl. de daaraan verbonden gebruiksbeperkingen.

Prognose voor dit project

Doelen 2016-2020 worden behaald binnen beschikbaar budget.

3.6 Stimulering van derden

Doelstelling PUB

Belangrijke taken bij de stimulering van andere partijen zijn informatieoverdracht, het beschikbaar stellen van informatie en het bieden van deskundig advies. Het betreft de volgende werkzaamheden:

- we stellen aan derden informatie beschikbaar over gevallen van bodemverontreinigingen via onze website (het provinciale bodemloket) en via het landelijk bodemloket. Het provinciale bodemloket biedt ook de mogelijkheid om per e-mail of telefonisch aanvullende informatie over een locatie op te vragen. Deze informatie wordt met name via de RUD Utrecht verspreid aangezien de RUD Utrecht het beheer heeft over de bodeminformatie.
- we adviseren derden bij de uitvoering van bodemonderzoek en sanering. Dit kan op projectmatige basis voor een gemeente, zoals bijvoorbeeld Defensie-eiland te Woerden, Acacialaan en Bocht van Maarssen maar ook op een bredere, beheermatige basis, zoals bijvoorbeeld voor Vitens.

Daarnaast voeren wij een drietal subsidieregelingen uit: voor gemeenten, particulieren en bedrijven.

Gerealiseerd

Er is nog steeds een jaarlijkse toename van het aantal vragen dat via het Bodemloket wordt gesteld. Met de RUD wordt gekeken of geautomatiseerde ontsluiting van gegevens (makelaarsmodule) voor gebruikersgemak mogelijk is. Ten aanzien van het adviseren van derden bij de uitvoering van bodemonderzoek en sanering neemt het aantal locaties toe. Het betreft hier met name de ingewikkelde overblijvende spoedlocaties waar derden of financieel niet draagkrachtig genoeg zijn of waar derden niet meer voor aan te spreken zijn. Onder de begrotingspost 'vangnet spoedlocaties' is voor een tweetal locaties een subsidieverlening in voorbereiding: namelijk Vinkenlaan in Bilthoven (Bosatex locatie) en de Holle Bilt in Bilthoven (Vitens).

Subsidies

Op het gebied van bodemsanering is er een drietal subsidieregelingen die wij uitvoeren. Een provinciale regeling voor gemeenten en een regeling voor particulieren. En een landelijke regeling voor Bedrijven. De regeling is door I&M wettelijk vastgelegd en gefinancierd. Wij voeren de toets en voorfinanciering uit.

Het aantal subsidieaanvragen daalt. Eén van de belangrijkste redenen is dat de subsidieregelingen zoals die nu zijn opgesteld alleen van toepassing zijn ten aanzien van spoedlocaties.

Ten aanzien van de regeling voor gemeenten is slechts 1 aanvraag gehonoreerd. Bij de particuliere regeling zijn er 4 aanvragen gedaan. Eén is afgewezen de overige drie zijn nog in behandeling. Voor de Bedrijvenregeling zijn twee aanvragen in behandeling.

Prognose

De Prognose is dat we voor de subsidieregeling binnen de begrote bedragen van het programma vooralsnog minder uitgeven dan begroot. Aangezien de subsidies voor gemeenten en particulieren bestemd zijn voor spoedlocaties is het - gezien het feit dat het aantal spoedlocaties rap afneemt- te verklaren waarom er minder beroep op wordt gedaan. Door de overdracht van locaties aan gemeenten in het kader van de Omgevingswet en het screenen en updaten van de bodeminformatie is het niet uit te sluiten dat er locaties worden aangetroffen waar onderzoek en/of sanering moet plaatsvinden. Verder zijn er nog middelen nodig om te verwachten nieuwe spoedlocaties, die nu nog in onderzoek zijn, aan te kunnen pakken.

3.7 Informatiebeheer

Doelstelling PUB

In het Convenant is opgenomen dat wordt toegewerkt naar een landelijke voorziening voor informatie over bodemkwaliteit. Deze zal echter niet voor invoering van de Omgevingswet gereed zijn. Tot die tijd kunnen we niet stilzitten. Op dit moment is bodeminformatie in onze provincie niet centraal geregeld. De ernstige gevallen zijn opgenomen in de bodeminformatiesystemen van de RUD (namens Provincie). De niet-ernstige daarnaast bij gemeenten en OdrU.

In samenwerking met de RUD Utrecht en de gemeenten (rechtstreeks of via de OdrU) zijn gaan wij de centrale ontsluiting verkennen en inrichten met een geautomatiseerde ontsluiting van gegevens (makelaarsmodule) voor gebruikersgemak voor degene die bodeminformatie nodig heeft en voor efficiëntie bij de overheden. Dit laatste, omdat minder vragen over bodeminformatie via telefoon of e-mail beantwoord hoeven te worden.

Verder zorgen we dat we ons voorbereiden op de nieuwe landelijke voorziening voor bodeminformatie, zodat we direct kunnen aanhaken wanneer deze landelijke voorziening wordt uitgerold.

Gerealiseerd

Als onderdeel van de warme overdracht richting de Omgevingswet dient Provincie Utrecht de provinciale bodemdata over te dragen aan gemeenten. De datakwaliteit in het provinciale Bodem Informatie Systeem (ruim 45.000 unieke locaties) is door verschillende invulvoorschriften en doelstellingen voor registratie na twee decennia van invoeren niet voor alle verontreinigingslocaties op hetzelfde niveau. De geverifieerde en gevalideerde informatie dient op uniforme wijze te worden overgedragen, zodanig dat deze geschikt is om als input te dienen voor lokale omgevingsvisies en -plannen, en tevens beschikbaar te zijn voor lokale initiatiefnemers.

In de afgelopen maanden is door RUD Utrecht (beheerder van de provinciale bodemdata) een integriteits- en kwaliteitstoets ontwikkeld t.b.v. het analyseren van de in het provinciale BIS aanwezige bodemdata. Deze toets hebben we de 'health check bodemdata' genoemd. Binnen de pilot Woerden is deze toets specifiek toegepast op de binnen de gemeente Woerden bekende grondwaterverontreinigingen. Er is een meerwerkopdracht aan de RUD gegeven om te komen tot 1 Bodeminformatiesysteem voor de Provincie Utrecht. Deze wordt nu uitgevoerd als pilot voor de gemeente Rhenen.

Prognose

Na uitvoering van pilot Rhenen zal een aangepaste raming worden gemaakt van de totale werkzaamheden en kosten.

3.8 Nazorg

Doelstelling PUB

Na het afronden van de actieve fase van een sanering en het indienen van een evaluatierapport, kan het bevoegde gezag in de beschikking van het evaluatierapport verplichtingen opnemen voor de nazorg van de na sanering achtergebleven restverontreiniging. Met name bij een omvangrijke grondwaterverontreiniging kan dit leiden tot een jarenlange nazorgverplichting die bestaat uit het regelmatig monitoren van de grondwaterkwaliteit.

In de afgelopen periode zijn reeds enkele nazorgprojecten afgerond. Wij hebben momenteel nog slechts één nazorgproject in uitvoering, namelijk Dagra Bunschoten. De verwachting is dat dit project in de komende jaren zal worden afgerond.

Landelijk is er sprake van het oprichten van een nazorgorganisatie, Stichting Bodembeheer Nederland. Deze organisatie kan de nazorgverplichtingen van overheden en bedrijven overnemen. Voor ons zou dit slechts beperkt gelden aangezien we nog maar één nazorgproject in uitvoering hebben. De werkzaamheden die we voor sommige saneringsprojecten uitvoeren, bestaan ook uit monitoring van het grondwater en zijn daarmee eigenlijk gelijk aan het uitvoeren van nazorgverplichtingen. Daarnaast zou de Bozo mogelijk een rol kunnen spelen bij het beheer van voormalige stortplaatsen. Daarom willen we onderzoeken in hoeverre die werkzaamheden aan de Bozo overdraagbaar zijn.

Gerealiseerd

Het project Dagra loopt. Daarnaast hebben wij nog een aantal locaties die wij als provincie uitvoeren en waarbij in het kader van de sanering zelf nog lang moet worden gemonitord. Deze locaties zullen wij op termijn ook óf afbouwen óf overdragen aan de landelijke nazorgorganisatie. Dit zal echter pas in 2019-2020 plaatsvinden.

Verder zijn wij in het kader van de overdracht van taken onder de Omgevingswet voor gemeenten aan het inventariseren welke (rest)verontreinigingen er per gemeente nog aanwezig zijn waar passieve of actieve maatregelen zijn voorgeschreven: bijv. niet in verontreinigde grond graven of leeflaag in stand houden. Gemeenten moeten onder de Omgevingswet bij het beoordelen van ruimtelijke ontwikkelingen rekening houden met deze achtergebleven verontreinigingen en zo nodig zorgen dat initiatiefnemers aanvullende saneringen in de grond uitvoeren.

Prognose

Project wordt binnen tijd en budget afgerond.

3.9 Ondergrond

Doelstelling PUB

Het landelijke convenant schrijft voor dat wij samen met onze Partners werken aan een duurzaam bodembeheer na 2020. Doelstellingen hierbij zijn:

- bij het opstellen of actualiseren van ruimtelijke plannen wordt de ondergrond zoveel mogelijk betrokken en worden de boven- en ondergrond als één geheel beschouwd. Daar waar dit meerwaarde heeft en mogelijk is, worden gezamenlijk met andere belanghebbenden, zoals waterschappen, drinkwaterwinbedrijven, energiebedrijven, netwerkbeheerders en de voedingsmiddelenindustrie, operationele gebieds- en beheerplannen opgesteld;
- er wordt actief samen gewerkt aan de verdere inrichting van een duurzaam en efficiënt beheer en gebruik van de bodem en ondergrond, met oog op de in voorbereiding zijnde Omgevingswet. Het beheer van in de bodem aanwezige verontreiniging, achtergebleven na sanering of nog niet aangepakt, wordt hierin meegenomen;
- verdere kennis en competenties met betrekking tot een duurzaam en efficiënt beheer en gebruik van de bodem en ondergrond voor de periode na 2020 wordt ontwikkeld.

Bovengenoemde afspraken worden nog verder uitgewerkt binnen het programma bodem en ondergrond, waar het Rijk, IPO, VNG en UvW samen aan werken. Uit het programma bodem en ondergrond zullen op onderdelen nieuwe bestuurlijke afspraken komen, die aanvullend zullen zijn op het Bodemconvenant. Afstemming en samenwerking tussen de partners is hierin heel belangrijk.

Gerealiseerd

- Provincie Utrecht neemt deel aan het landelijk overleg van bodemmanagers in de BOdem Ontwikkel Groep (BOOG). Hier zijn de ondergrond als algemeen onderwerp en de daaraan gerelateerde specifiekere onderwerpen een regelmatig terugkerend onderwerp van gesprek. Via dit overleg vindt ook verdere afstemming tussen IPO en andere partners plaats en wordt het IPO DROW geïnformeerd. Het BOOG levert ook input voor de Aanvullingswetten Bodem onder de Omgevingswet.

-
- Wij leveren input vanuit de onderwerpen in het PUB voor de Structuurvisie Ondergrond, een beleidsverkenning bodem en water als input voor de Provinciale Omgevingsvisie en input voor het behalen van de Kader Richtlijn Water doelstellingen.

Prognose

Kan binnen begrote uren worden gerealiseerd.

3.10 Waterbodems

Doelstelling PUB

De waterschappen saneren verontreinigde regionale waterbodemplacaties op grond van de Waterwet dienen te worden. Indien een waterschap in de provincie Utrecht een waterbodemplacatie wil gaan saneren, geeft het waterschap dit aan ons door. Wij zullen dan een verzoek tot financiering bij het ministerie van I&M indienen.

In de raming voor de periode 2016 t/m 2020 (zie bijlage 2) zijn kosten opgenomen voor de regierol voor het aanvragen van budget voor de sanering van waterbodems bij het ministerie van I&M.

Gerealiseerd

Er is een bedrag van € 3,2 mln bovenop het programma toegekend voor de aanpak van de Waterbodemplacatie het Slijk. Deze sanering is in het voorjaar 2018 in opdracht van AGV in uitvoering gegaan. Momenteel worden afspraken gemaakt met AGV over de fasering van uitbetaling. De subsidie voor de Zijwateren Vecht is vastgesteld en uitbetaald. Het gesubsidieerde bedrag is lager uitgevallen dan begroot. Het overblijvende bedrag zal worden aangewend voor de sanering van de slotgracht van Slot Zuylen. Deze waterbodemplacatie die naar nu achteraf blijkt onderdeel uitmaakt van de waterbodemplacatie van de Vecht, was niet meegenomen met de sanering van de Vecht. Het restant van het bedrag zal vrijvallen tbv de algemene middelen.

Nedereindse Plas: deze locatie krijgt in 2018 een vervolg. De gemeente Utrecht voert deze sanering uit met een financiële bijdrage van de Provincie. De Westplas is gesaneerd en plannen voor de Oostplas worden nu besproken. De gemeente Utrecht wil een deel van het geld dat op onze begroting staat uitgekeerd krijgen.

4 Financiën

De uitgaven van het Programma zijn tot nu toe binnen de begroting gebleven. Prognose is dat we voor subsidieregelingen binnen de begrote bedragen van het Programma minder uitgeven dan begroot. Het gaat hierbij om subsidies voor gemeenten en particulieren voor aanpak van spoedlocaties. Omdat er bijna geen nieuwe spoedlocaties meer bij komen worden deze regelingen minder aangesproken. Wij zullen kijken of we de reikwijdte van de regelingen kunnen vergroten.

Ook zijn er nog middelen gereserveerd om saneringen van spoedlocaties die in nu nog in onderzoek zijn te financieren. Het aantreffen van een nieuwe spoedlocatie kan hoge kosten met zich meebrengen.